Dvadeset godina Visoke medicinske škole strukovnih studija u Čupriji

The twentieth anniversary of College of Applied Health Sciences in Cuprija

Christos Alexopoulos, Mile Despotović, Čedomirka Stanojević, Jelena Aleksandrić, Zorana Jurinjak

Visoka medicinska škola strukovnih studija Čuprija, Srbija

PRIMLJEN 2. 5.2018.

PRIHVACEN 18.6.2018.

Christos Alexopoulos, Mile Despotovic, Cedomirka Stanojevic, Jelena Aleksandric, Zorana Jurinjak

College of Applied Health Sciences Cuprija, Cuprija, Serbia

RECEIVED 02.05.2018.

ACCEPTED 18.06.2018.

APSTRAKT

Kada je u pitanju profesija medicinskih sestara, fizioterapeuta babica jasno je da se prvenstveno radi o potrebi za razvijanjem praktičnih znanja i usvajanjem normiranih procedura koje proizlaze iz procesa zdravstvene nege i nege direktne primene u radu s pacijentima. Dakle, može se zaključiti da postoji realna potreba za otvaranjem visokoškolskih institucija koje obrazuju ovakav kadar. Ovakve okolnosti rezultovale su otvaranjem nekoliko visokoškolskih obrazovnih centara u našoj zemlji, uključujući i Visoku medicinsku školu u Čupriji, odnosno, prvobitno Višu medicinsku školu. Ove godine, Visoka medicinska škola proslavlja dvadeset godina svog postojanja. Otvaranju Visoke medicinske škole prethodio je dug period rada, ulaganja i razvijanja kapaciteta u kome se Čuprija dokazala kao glavni zdravstveni centar regiona. Rešenjem Vlade Republike Srbije, 14.7.1998. godine, osniva se Viša medicinska škola. Prostorije škole nalazile su se u zgradi Niže muzičke škole, sve do 2005. godine, kada škola dobija novu zgradu. Škola prvobitno upisuje studente na tri smjera: Viša medicinska sestra-tehničar, Viši fizioterapeut i Viši radiološki tehničar. Bolonjska deklaracija donela je dodatne izazove za Visoku medicinsku školu, što se moglo videti kroz proces akreditacije. Akreditacija je zahtevala detaljno planiranje kadrova i resursa naše ustanove, sa ciljem da se odgovori na zahteve koje postavilo naše društvo, ali i potrebe studenata za sticanje adekvatnog nivoa neophodnih znanja i veština. Prvi smerovi akreditovani 2007. godine su Strukovni terapeut i Strukovni kozmetičar estetičar. Već sledeće, 2008. godine akredituju se ostali smerovi, i to Strukovna medicinska sestra, Strukovna medicinska sestra babica i Strukovni farmaceutski tehničar, a 2014 i strukovni medicinski radiolog. U toku svog dvadestogodišnjeg postojanja Visoka medicinska škola je ostvarila međunarodnu saradnju sa brojnim inostranim školama. U okvirima te saradnje naši studenti imaju mogućnosti da učestvuju u međunarodnoj razmeni studenata. U planu je unapređenje postojećih i uvođenje novih studijskih programa, kao i otvaranje Strukovnih master studija za strukovne medicinske sestre i strukovne medicinske sestre babice. Takođe i Studijskog programa SMS u jedinici bez svojstva pravnog lica van sedišta ustanove.

Ključne reči: istorijat medicine; škole, medicinskih sestara; studenti, medicinske sestre; obrazovni program; Srbija.

ABSTRACT

When it comes to the profession of nurses, physiotherapists and midwives it is clear that it is primarily about the need for developing practical knowledge and adopting standardized procedures that arise from the process of nursing and care for direct application in patient care. Therefore, it can be concluded that there is a real need for opening postsecondary education institutions that educate this kind of staff. These circumstances resulted in the opening of several postsecondary education centers in our country, including the College of Applied Health Sciences in Cuprija. This year, College of Applied Health Sciences in Cuprija celebrates its twentieth anniversary. The opening of the College was preceded by a long period of work, investment and capacity development in which Cuprija proved itself as the main health center of the region. The College of Applied Health Sciences was established on 14th of July 2005 by resolution of the Government of the Republic of Serbia. The school premises had been located in the building of the Primary Music School until 2005, when the school got a new building. The school initially enrolled students in three study programs: vocational nurse-technician, vocational physiotherapist and vocational radiologist. The Bologna Declaration brought additional challenges to the College of Applied Health Sciences, which could be seen through the accreditation process. Accreditation required detailed planning of the staff and resources of our institution, in order to respond to the requirements set by our society, but also the needs of students to acquire an adequate level of necessary knowledge and skills. The first courses accredited in 2007 were Vocational Therapist and Vocational Cosmetician-Esthetician. In 2008 the following study programs were accredited, Vocational Nurse, Vocational Midwife and Vocational Pharmaceutical Technician. In 2014, the Vocational Radiologist program was accredited. In the course of twenty years, the College of Applied Health Sciences has achieved international cooperation with numerous foreign schools. In the framework of the cooperation, our students have the opportunity to participate in international students' exchange. The plan is to improve the existing and introduce new study programs, as well as to open Master's Degree Programs for vocational Nurses and Midwives as well as Vocational Nurse study program in a unit without the status of a legal entity outside the headquarters of the institution.

Key words: history of medicine, schools, nursing; students, nursing; curriculum; Serbia.

CORRESPONDENCE / KORESPONDENCIJA

Despotović Mile, Visoka medicinska škola strukovnih studija Čuprija, Lole Ribara 1/2, 35210 Čuprija, Tel: 0641639246, E-mail: despotmile@gmail.com

Mile Despotovic, PhD, College of Applied Health Sciences Cuprija, Lole Ribara 1/2, 35210 Cuprija, Serbia, Phone: +381 64 1639246, E-mail: despotmile@gmail.com

“Obrazovanje je najmoćnije oružje kojim možete promeniti svet.” Nelson Mandela

UVOD

Profesija medicinskih sestara, odnosno zdravstvene nege, značajno doprinosi unapređenju društva i poboljšanju života pojedinaca. U svom svakodnevnom radu, medicinske sestre širom sveta pridržavaju se osnovnih humanističkih principa i etičkog kodeksa. U samoj osnovi profesije nalazi se princip služenja drugima i nesebične brige za ljude u stanju zdravstvene potrebe, što nas dovodi do misli da korene ove profesije možemo tražiti u biblijskoj priči o dobrom Samarićaninu.

U ovoj priči, reč je o jevrejskom putniku koji je pretučen i ostavljen pored puta da umre. Pored njega prolazi sveštenik, a zatim i Levit, ali oboje izbegavaju čoveka. Na kraju, dolazi Samarićanin. Iako su se Samarićani i Jevreji međusobno prezirali, Samarićanin prilazi povređenom čoveku i pomaže mu, pruža mu neophodnu negu onda kada je on apsolutno nemoćan i nesposoban da o sebi brine, iako zna da ga niko ne vidi i da rizik od društvene osude, odnosno nagrade, ne postoji bez obzira na to kako Samarićanin bude reagovao, tako da pretučeni čovek na kraju preživljava. Nesumnjivo je da se u ovoj alegoriji mogu prepoznati neki od glavnih principa moderne profesije zdravstvene nege, tako da ne čudi da mnoge današnje bolnice i filantropske organizacije nose ime dobrog Samarićanina. Medicinske sestre svakodnevno spašavaju živote ljudi i brinu o bolesnima i nemoćnima. Iako se radi o već formiranoj naučnoj disciplini, neophodno je naglasiti da se radi o poslu koji se u nekim segmentima može poistovetiti sa univerzalnom potrebom ljudske vrste za altruizmom, empatijom i čovekoljubljem i upravo iz ovih vrednosti proističe njen značaj.

Iz vekovne prakse nesebičnog pomaganja i pružanja nege, razvila se jedinstvena naučna disciplina - sestrinstvo, što je rezultovalo otvaranjem brojnih škola i edukativnih centara širom sveta, uključujući i našu zemlju. Današnje medicinske sestre su dobro obučeni profesionalci iza kojih stoje godine edukacije, praktičnog i teorijskog učenja i razvijanja kompetencija, tako da one mogu na adekvatan i sveobuhvatan način da odgovore na potrebe svojih pacijenata i obezbede im kvalitetnu uslugu, vodeći računa o njihovoj bezbednosti i pravu na privatnost. Razvijati kompetencije znači da vežbate u svojoj oblasti ekspertize, da se stalno trudite da unapredite svoje znanje i učite kako da značajno doprinesete svojoj profesiji, uz pomoć i podršku visokoškolskih institucija i edukativnih centara, kao i iskusnih, kompetentnih profesionalaca sposobnih da svoje znanje prenesu na mlađe kolege. Kada je u pitanju profesija medicinskih sestara, jasno je da se prvenstveno radi o potrebi za razvijanjem praktičnih znanja i usvajanjem normiranih procedura koje proizilaze iz procesa zdravstvene nege i njene direktne primene u radu s pacijentima.

Dakle, može se zaključiti da postoji realna potreba za otvaranjem visokoškolskih institucija koje obrazuju ovakav kadar. Ovakve okolnosti rezultovale su otvaranjem nekoliko visokoškolskih obrazovnih centara u našoj zemlji, uključujući i Visoku medicinsku školu u Čupriji, odnosno, prvobitno Višu medicinsku školu.

Postoji određena simbolika u činjenici da se jedna od vodećih škola za obrazovanje medicinskih sestara nalazi baš u Čupriji. Istorijski gledano, Čuprija se nalazi na strateški važnom putu koji je spajao Konstantinopolj sa Rimom. Stari nazivi grada su latinski *Horreum Margi*, odnosno *Žitnica Morave* i slovenski *Ravno*.¹ Zbog svog specifičnog položaja, uvek je postojala opravdana težnja da ovaj grad postane zdravstveni centar regije. U srednjovekovnoj Srbiji, postojala je bolnica u manastiru Ravanica, nedaleko od Čuprije.² U 15. veku grad osvajaju Turci, podižu most i naselje dobija novo ime - Čuprija, po turskoj reči koja označava most. Upravo u ovoj reči sadržana je simbolika koja vezuje Visoku medicinsku školu s gradom. Dovoljno je prisetiti se Andrićevog književnog opusa kroz koji se motiv mostova provlači vrlo često. Tako Andrić kaže: “Od svega što čovek u životnom nagonu podiže i gradi, ništa nije u mojim očima bolje i vrednije od mostova. Oni su važniji od kuća, svetiji, opštiji od hramova. Svačiji i prema svakom jednaki, korisni, podignuti uvek smisljeno, na mestu na kome se ukršta najveći broj ljudskih potreba, istrajniji su od drugih građevina i ne služe ničemu što je tajno i zlo.” Analizirajući ovaj citat, dolazimo do jedne univerzalne poruke čovečanstvu, a to je da mostove treba graditi jer su oni simbol neraskidivih spona među ljudima, svedoci ljudskih sudbina i mesta gde sve granice i različitosti među ljudima nestaju. To su mesta na kojima je jedino važno biti čovek i pružiti ruku drugome. Mostovi postoje da nas podsete da je važno prepoznati ono humano, ljudsko u nama, da je nesebično davanje i pružanje pomoći ono što čini suštinu čoveka i objašnjava smisao njegovog postojanja. Ovu metaforu možemo povezati sa osnovnim principima profesije sestrinstva, jer se upravo medicinske sestre obavezuju da ljudima u stanju zdravstvene potrebe, odnosno u trenutku kada je čovek najvulnerabilniji, pruže neophodnu pomoć, bez obzira na karakteristike svojih pacijenata, kao i na okolnosti u kojima se nalaze. Tada one postaju poput mostova, postaju svedoci najneobičnijih priča o ljudskim životima i doprinose jačanju veza među ljudima, što se dalje može preneti na jedan globalni, makro plan, u kome profesionalci zdravstvene nege postaju važan faktor jačanja humanističkih vrednosti čovečanstva. Stoga, ako se sada vratimo na priču o mostovima i Čupriji, možemo zaključiti da postoji lepa simbolika i neraskidiva veza između Čuprije i medicine, što priču o osnivanju Visoke medicinske škole u ovom gradu čini još interesantnijom.

ISTORIJAT

Ove godine, Visoka medicinska škola proslavlja dvadeset godina svog postojanja. Otvaranju Visoke medicinske škole prethodio je dug period rada, ulaganja i razvijanja kapaciteta u kome se Čuprija dokazala kao glavni zdravstveni centar regiona, još od Karla Belonija, 1839. godine koji je osnovao malu garnizonu bolnicu, potom dr Mladena Jankovića, 1881. godine, koji je postojeću baraku renovirao, opremio i osnovao Okružnu bolnicu.³ Vremenom ova bolnica je postala Oblasna bolnica (1922), potom Državna bolnica II reda (1929), a 1989. i Zdravstveni centar u koji su integrisane sve zdravstvene ustanove Pomoravskog okruga.³ Potrebe za razvojem zdravstvene zaštite usloville su i potrebe za obrazovanjem odgovarajućeg kadra, tako je 1958. godine osnovana Srednja medicinska škola.⁴ Potrebe za višim obrazovanjem javile su se godinama pre osnivanja Više medicinske škole, tako da je realizacija ovog projekta bila samo logičan sled događaja i korak koji je zaokružio status Čuprije kao glavnog medicinskog centra u ovom delu zemlje.

Ideja o otvaranju Više medicinske škole nastala je zahvaljujući inicijativi Udruženja medicinskih sestara i tehničara Jugoslavije, koje je prepoznalo potrebu za postojanjem neke vrste fakulteta za medicinske sestre. Uprkos početnoj negativnoj odluci Kolegijuma ministra i odbacivanju zahteva Udruženja, Udruženje sestara ne odustaje od ideje i nastavlja sa radom na promovisanju svog zahteva. Pod okriljem odeljenja za obrazovnu delatnost Udruženja, organizuju se edukativni seminari širom Srbije i Crne Gore, a na predlog glavne sestre Zdravstvenog centra Čuprija, organizovan je seminar za glavne medicinske sestre i tehničare u Čupriji. Tom prilikom, direktor Zdravstvenog centra Čuprija, dr Ljubomir Marić susreće se sa predsednicom Udruženja sestara Ljiljanom Milović, sekretarom Udruženja, Žanom Aleksić i glavnom sestrom Zdravstvenog centra u Čupriji, Lepšom Mijušković. Nakon predstavljanja plana i analize resursa, kadrova i organizacije, javlja se ideja da se otvori Viša medicinska škola u Čupriji. Pre Čuprije, ovakva prilika ukazala se Zdravstvenom centru Kruševac, ali projekat nije bio realizovan usled nedostatka interesovanja¹. Tadašnji direktor Zdravstvenog centra u Čupriji, dr Ljubomir Marić prihvata ovu ideju i zajedno sa Udruženjem ulaže napore da dođe do realizacije zahteva za osnivanje škole. Ovom poduhvatu se priključuju i značajno doprinose akademik Hadži Milutin Stojković i tadašnji potpredsednik vlade Milovan Bojić. Ubrzo nakon predaje zahteva koji potpisuju predsednica Udruženja Ljiljana Milović, generalni sekretar Žana Aleksić i direktor Zdravstvenog centra u Čupriji dr Ljubomir Marić, škola dobija rešenje i nastavlja sa daljim pripremama za rad. Rešenjem Vlade Republike Srbije, 14.7.1998. godine, osniva se Viša medicinska škola.⁵ Prostorije škole nalazile su se u zgradi Škole za osnovno muzičko obrazovanje "Dušan Skovran", sve do 2005. godine, kada škola dobija novu zgradu (Slika1).

Slika 1. Zgrada Škole za osnovno muzičko obrazovanje "Dušan Skovran" u Čupriji u kojoj je Viša medicinska škola Čuprija otpočela sa radom.

Škola prvobitno upisuje studente na tri smer: viša medicinska sestra-tehničar, viši fizioterapeut, viši radiološki tehničar.

Prvi šef odseka za medicinske sestre bila je vms Lepša Mijušković, dok su prvi nastavnici na sestrinskim predmetima bile mr sci. med. Mirjana Stamenović i mr sci. med. Ljiljana Milović. Na smer Viša medicinska sestra-tehničar, prve školske godine, 1998/1999, upisano je 160 studenata, na smer Viši fizioterapeut upisano je 84 studenta, dok je na smer Viši radiološki tehničar upisano 17 studenata. Posebno veliki problem u radu škole predstavljao je nedostatak prostora, tako da je škola počela da radi sa tri učionice i amfiteatrom, da bi se kapaciteti postepeno proširivali. Deo nastave odvijao se u Zdravstvenom centru. Pored mr sci. med. Ljiljane Milović i mr sci. med. Mirjane Stamenović, nastavni kadar činili su sledeći profesori: prof. dr Dragan Mrvaljević, dr Mirjana Šaranović Kuljić, dr Ljubomir Marić, dr Svetlana Miljković, prof. dr Tomislav Jovanović, prof. dr Časlav Milić, prof. dr Dragan Nikolić, prof. dr Slavica Đukić Dejanović, dr Dragutin Arsić, dr Milan Todorović. Nastavnici praktične nastave, uz pomenutu Leposavu Mijušković, bile su Milica Mihajlović, Snežana Nikolić i Ljiljana Radivojević.¹

Projekat se pokazao kao izuzetno uspešan i Viša medicinska škola svakodnevno napreduje i stiče poštovanje šire javnosti u Srbiji. Kako interesovanje za studijske programe raste, školske 1999/2000. godine, školu upije 464 studenta, a školske 2000/2001. godine 343 studenta, kada se otvara i novi smer, i to Viša ginekološko-akušerska sestra.⁶ Prvi studenti su uspešno odbranili diplomski rad juna 2001. godine.¹

Škola uspešno nastavlja sa radom i 2002. godine, u maju mesecu Ministarstvo prosvete i sporta odobrava formiranje smeru Viši medicinski tehničar-instrumentar, a u septembru iste godine, Ministarstvo dozvoljava školovanje profila Viši tehničar kozmetičar¹. Nakon iscrpnog rada na kreiranju planova i programa za dva nova smeru: Viši medicinski tehničar anestetičar i Viši farmaceutski tehničar, 2005. godine, Ministarstvo odobrava školovanje ovih obrazovnih profila¹. Školske 2005/2006. godine, škola upisuje 918 stude-

nata. Iste godine, škola se seli u novu zgradu. Prvi dan u novim prostorijama bio je 26.11.2005, kada je Sveti Jovan Zlatousti, što je ujedno i slava škole. Nakon osveštanja škole od strane vladike braničevskog, uz podršku mnogobrojnih zvanica, škola počinje sa radom u novom prostoru od ukupno 6400 m², sa 14 učionica, 8 potpuno opremljenih kabineta, amfiteatrom, bibliotekom i kafeterijom.⁷

Usvajanjem Bolonjske deklaracije i ulaskom u bolonjski proces, Srbija reformiše sistem obrazovanja. Ovo je ujedno i razlog zbog kog dolazi do velikih promena u školi, tako da 08.10.2007. godine, Viša medicinska škola postaje Visoka medicinska škola strukovnih studija.¹ Akreditaciji su prethodile promene u kadrovskoj organizaciji, tako da dolazi do zapošljavanja novih kadrova i promena u rukovodstvu škole, v.d. direktor postaje dr Svetlana Miljković.

Bolonjska deklaracija donela je dodatne izazove za Visoku medicinsku školu, što se moglo videti kroz proces akreditacije. Akreditacija smjera tražila je detaljno planiranje kadrova i resursa naše ustanove, sa ciljem da se odgovori na zahteve koje postavlja društvena zajednica, ali i potrebe studenata za sticanje adekvatnog nivoa neophodnih znanja i veština. Najveći izazov bio je zadržati već uspostavljen kvalitet i istovremeno osavremeniti način rada. Prvi smerovi akreditovani 2007. godine su Strukovni terapeut i Strukovni kozmetičar estetičar.⁷ Već sledeće, 2008. godine akredituju se ostali smerovi, i to Strukovna medicinska sestra, Strukovna medicinska sestra babica i Strukovni farmaceutski tehničar. Nakon akreditacije, škola nastavlja sa uspešnim radom. Reakreditacija smerova Strukovni terapeut i Strukovni kozmetičar estetičar izvršena je 2012. godine, da bi naredne 2013. godine ponovno bio akreditovan smer Strukovna medicinska sestra. Iste godine akreditovan je specijalistički program Specijalista strukovna medicinska sestra-oblast klinička praksa. Već 2014. godine, akredituje se smer Strukovni medicinski radiolog, kao i specijalistički smer Specijalista strukovni fizioterapeut- oblast rehabilitacija neuroloških bolesnika. Reakreditacija programa Strukovna medicinska sestra-babica, kao i Strukovni farmaceut, izvršena je 2015. godine, kada su akreditovana i dva nova programa, i to Specijalista strukovna medicinska sestra-oblast javno zdravlje i Specijalista strukovna medicinska sestra-babica. Danas se u školi obrazuje sledeći kadar:

- Strukovna medicinska sestra
- Strukovni fizioterapeut
- Strukovni medicinski radiolog
- Strukovna medicinska sestra babica
- Strukovni farmaceut
- Strukovni kozmetičar estetičar.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Visoka medicinska škola iz Čuprije započela je bilateralnu saradnju sa Sør-Trøndelag University College iz Norveške 2004. godine. Nakon potpisanog ugovora o saradnji, usledila je specijalizacija iz gerontologije, čiji je nastavni program bio po uzoru na norveški nacionalni studijski program za specijalizaciju iz gerontologije i brige o starim osobama. Ovu specijalizaciju završile su dve generacije studenata iz Čuprije i jedna generacija studenata iz Tuzle. Treba napomenuti da je Visoka medicinska škola iz Čuprije potpisala ugovor o saradnji sa Medicinskim fakultetom iz Tuzle. Narednih godina, Visoka medicinska škola nastavila je saradnju sa Faculty of Health Education and Social Work iz Norveške. Studenti Visoke medicinske škole imali su prilike da deo nastave završe u Norveškoj, a profesori, kao i sestre specijalizanti sa Fakulteta za sestrinstvo iz Norveške posetili su Čupriju.

Visoka medicinska škola iz Čuprije, takođe je i članica ENM-a, odnosno Evropskog modula za sestrinstvo. Ova organizacija okuplja različite evropske institucije koje se bave školovanjem medicinskih sestara. Naši studenti u okviru ENM-a učestvuju svake godine u razmeni studenata, što im daje priliku da se upoznaju sa obrazovanjem i mogućnostima obrazovanja sestara u najrazvijenijim zemljama Evrope (Norveška, Danska, Velika Britanija, Švajcarska...), ali i da studenti istih i drugih zemalja upoznaju naše uslove obrazovanja i rada sestara i drugih zdravstvenih radnika. Osnovna vodilja ove organizacije je da se u toku kratkoročne razmene, u trajanju od dve nedelje, sagleda kulturološki uticaj na profesiju sestara, kao i uticaj socioloških faktora na profesiju. Od 2008. godine kada smo prvi put učestvovali u razmeni studenata pa sve do danas, našu školu je posetilo preko pedeset studenata iz raznih zemalja Evrope, a naši studenti su maksimalno koristili pogodnosti koje pruža ENM. Koordinator za međunarodnu saradnju, iz naše ustanove, redovni su učesnici godišnjih Konferencija ENM koje se održavaju svakog aprila. Domicin Konferencije 2011. godine je bila Visoka medicinska škola strukovnih studija Čuprija sa koje su gosti poneli najlepše utiske. Ove godine Konferencije je održana u Bernu, a školu je predstavljao direktor dr sci. med. Hristos Aleksopoulos. Konferencija je počela radionicom „Train the trainer“, nakon čega je usledio okrugli sto gde su učesnici podneli izveštaj o protekloj godini razmene. Predstavnici škola iz Danske i Španije, čiji studenti su bili naši ovogodišnji gosti, su se veoma pohvalno izrazili o našoj školi, što je ušlo u zvanične izveštaje ENM-a.

Visoka medicinska škola strukovnih studija u Čupriji ima potpisane ugovore o bilateralnoj saradnji sa brojnim visokoškolskim institucijama iz regiona i to sa Visokom zdravstvenom školom iz Celja, Visokom medicinskom

školom iz Bitolja, Zdravstvenim veleučilištem iz Zagreba, a 2013. godine, potpisan je i ugovor o saradnji sa Fakultetom zdravstvenih nauka, Slovenj Gradec, iz Slovenije.

VMŠ je bila uključena i kao partner TEMPUS IV projekta EACEA – 517200 „Establishing and capacity building of the Southern Serbian – Academy and the National Conference for Vocational Higher Education“, član je EURASHE- Evropske asocijacije visoko školskih institucija, a od 2012. godine je član Cohehre- konzorcijuma visokih škola zdravstva i rehabilitacije.⁷

BUDUĆNOST KOJA JE POČELA

U godini u kojoj VMŠSS u Čupriji obeležava 20 godina postojanja i obrazovanja kompetentnih kadrova zdravstvenih profila, novo rukovodstvo VMŠSS na čelu sa direktorom dr sci. med. Hristosom Aleksopulosom, profesorom strukovnih studija, u fokus svog rada stavlja studente i unapređenje kvaliteta nastavnog procesa u skladu sa evropskim dimenzijama visokoškolskog obrazovanja, jer ulaganje u znanje je ulaganje u budućnost.

Škola sa vizijom lidera u obrazovanju medicinskih sestara, babica i drugih profila u oblasti zdravstvene zaštite, čiji je prevashodni cilj obrazovanje, usavršavanje i sticanje znanja kroz savremeni, interaktivni, pristup nastavi, susreće se sa brojnim izazovima, ali i traži najbolja kreativna rešenja.

Zakonodavstvo i praksa visokoškolskog obrazovanja moraju biti usklađeni sa brojnim direktivama i uredbama. Direktive 2005/36/EZ i 2013/55/EZ Evropskog parlamenta i Veća EU propisuju minimalne standarde obrazovanja i naziva, odnosno stručnih kvalifikacija medicinskih sestara i babica. Prema ovim direktivama medicinskim sestrama i babicama smatraju se samo sestre i babice sa završenim prvim stepenom visokog obrazovanja (bachelor) uz minimum 4600 časova teorijske i kliničke obuke.⁸ Evropska strategija Svetske zdravstvene organizacije (SZO) za obrazovanje sestara i babica⁹ i Globalni strateški pravci SZO za jačanje sestrinstva i babica¹⁰ ukazuju da nastavni planovi i programi moraju biti zasnovani na istraživanjima, dokazima i sposobnostima (samostalan rad u kliničko bolničkoj praksi, zajednici i multidisciplinarnim zdravstvenim timovima) da bi se stvorili kompetentni praktičari koji pružaju kvalitetnu negu i promovišu pozitivne ishode za korisnike zdravstvenih usluga i populaciju u celini.

VMŠSS u Čupriji, koju predvode direktor Aleksopulos i njegov tim, kao aktivan partner u usklađivanju standarda obrazovanja svih zdravstvenih profila koje školuje, priprema Elaborate za reakreditaciju već postojećih i akreditaciju novih studijskih programa na strukovnim i master studi-

jama tako da budu usklađeni sa preporukama i direktivama EU i SZO. Takođe, korisna iskustva, kao što su primeri dobre prakse, stečena tokom međunarodne razmene studenata, implementira u nastavni proces sa posebnim akcentom na praktičnu nastavu iz kliničkih predmeta. Prvi put, ove školske godine, u proces nastave uključeni su najbolji studenti završne godine, kao studenti-demonstratori koji se biraju na javnom konkursu.

Prateći viziju lidera, kontinuirano se ulaže u znanje i inovacije nastojeći da se obezbedi visok kvalitet evropskih standarda učenja, kako bi VMŠSS u Čupriji dostigla nivo razvijenih evropskih institucija u svojoj oblasti. Direktor, dr sci. med. Hristos Aleksopulos, prepoznao je ideje Vlade Republike Srbije o neohodnosti stalnog unapređenja kvaliteta nastave na svim nivoima obrazovanja, pre svega kroz implementaciju savremenih informatičkih tehnologija u nastavne procese. Škola se sada može pohvaliti novim farmaceutskim blokom, ali i multimedijalnom učionicom, kompjuterskom laboratorijom i serverskom sobom. Ovi novi, savremeni nastavni blokovi, svečano su otvoreni 4.4.2018. godine za Dan studenata u prisustvu predsednice Vlade Republike Srbije Ane Brnabić. U planu je da se u narednom, bliskom, periodu škola opremi i osavremeni novim radiološkim kabinetom i simulacionim centrom u kome bi studenti uvežbavali praktične veštine na lutkama simulatorima, a i putem e-učenja, kroz simulacije različitih kliničkih scenarija u virtuelnoj realnosti. Simulacija kliničkih stanja pacijenata je efektivan metod učenja zasnovan na savremenim smernicama i didaktičkim pristupima koji omogućava studentima model holističkog tretmana pacijenata, timski rad, kritičko razmišljanje, učenje iz sopstvenih grešaka, ponavljanje scenarija, analizu rezultata i sticanje iskustava bez rizika od štetnih uticaja po pacijente.¹¹⁻¹³

Pored svih izazova i zadataka koje budućnost sa sobom nosi VMŠSS u Čupriji ne zaboravlja i svoju društvenu odgovornost. Školarine za decu iz socijalno ugroženih porodica umanjene su za 20% kao i za porodice sa troje i više dece. VMŠSS u Čupriji podržala je program Nacionalne službe zapošljavanja za radno angažovanje osoba sa invaliditetom, što će omogućiti integraciju sa internet bazom podataka Virtuelne biblioteke Srbije, odnosno sa Centrom za uzajamnu katalogizaciju. Tako bi se, formiranjem jedinstvene baze knjiga, monografija, časopisa i završnih radova studenata, omogućilo lako informisanje studenata o publikacijama koje su im dostupne u biblioteci VMŠSS u Čupriji.

ZAKLJUČAK

Mudri Gete je jednom rekao "Ja lično ne verujem u slučajnosti. Uspešni ljudi su oni koji sami stvaraju svoje šanse". Uspešni traže način, a ne izgovore. Oni shvataju da neuspeh nije najstrašnija stvar na svetu, već je mnogo strašniji - ne pokušati. Ali, treba pokušati pravu stvar. Nepoznati istočnjački mudrac je kazao: "Kada duvaju vetrovi promena neki ljudi grade skloništa, dok drugi grade vetrenjače". VMŠSS u Čupriji na čelu sa direktorom Aleksopulosom i njegovim timom pripada ovoj drugoj grupi.

I na kraju u skladu sa drevnom japanskom poslovicom koja kaže da se u trenucima kada se ubiraju plodovi trešnje sa zahvalnošću treba setiti onoga ko je posadio trešnjino stablo, mi se ponosom sećamo Ljubomira Marića, Ljiljane Milović, Mirjane Stamenović, Hadži Milutina Stojkovića, Tomislava Jovanovića, Slavice Đukić Dejanović, Milovana Bojića, Leposave Mijušković, Žane Aleksić i svih onih koji su nam pružili šansu da postojimo i slavimo dvadeset godina na obrazovnom nebu Srbije i Evrope.

LITERATURA

- Deset godina Visoke medicinske škole strukovnih studija u Čupriji. Monografija. Čuprija: Visoka medicinska škola strukovnih studija u Čupriji, 2008.
- Čolović R. 800 godina srpske medicine i 140 godina srpskog lekarskog društva. Drugi naučni skup „800 godina srpske medicine“. Manastir Sv. Prohor Pčinjski, 9-12.06.2011. (<https://www.rastko.rs/cms/files/books/5062e026b6628>).
- Božić P, Ćimović S, Petronijević N. Sto trideset pet godina postojanja bolnice Čuprija i uvod u obeležavanje pedesetogodišnjice osnivanja službe patologije i sudske medicine Opšte bolnice – Čuprija. PONS Med Č 2017; 14: 25-31.
- Medicinska škola "Danilo Dimitrijević". Portal "Obrazovanje.rs". Beograd: Fondacija Tempus, 2016. (<http://obrazovanje.rs/sr-lat/in/medicinska-skola-danilo-dimitrijevic-cuprija>).
- Odluka o osnivanju Više medicinske škole u Čupriji. Beograd: Službeni glasnik Republike Srbije, broj 28, od 06.08.1998.
- Rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti obrazovanja Više medicinske škole u Čupriji za Ginekološko-akušerski smer br. 612-00-211/2000-03, 26.06. 2000. Beograd: Ministarstvo za više i visoko obrazovanje, 2000.
- O školi. Čuprija: Visoka medicinska škola strukovnih studija u Čupriji, 2008. (<http://www.vmscuprija.edu.rs/o-skoli>).
- Davies H. EUA briefing note on directive 2013/55/EU, containing the amendments to directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications. Brussels: European University Association, 2014. (http://www.eua.be/Libraries/higher-education/EUA_briefing_note_on_amended_Directive_January_2014.pdf?sfvrsn=0).
- Sivertsen B. Usklađivanje obrazovanje medicinskih sestara sa novim ulogama i drugačijim veštinama. København: World Health Organization Europe, 2009. (http://www.fondacijafami.org/Sestrinstvo_pdf_/Standardi_obrazovanja_medecinskih_sestara_i_tehnicara.pdf). (prezentacija).
- Global strategic directions for strengthening nursing and midwifery 2016–2020. Geneva: World health organization, 2016. (http://www.who.int/hrh/nursing_midwifery/global-strategic-midwifery2016-2020.pdf?ua=1).
- Simulation center. Maribor: Faculty of Medicine University of Maribor, 2016. (<http://www.mf.um.si/en/center-za-izobrazevanje/simulation-center>).
- Koenig KL. Editorial comments—training health-care personnel for mass casualty incidents in a virtual emergency department: VED II. Prehosp Disaster Med 2010; 25: 433-4.
- Hsu EB, Li Y, Bayram YD, Levinson D, Yang S, Monahan C. State of virtual reality based disaster preparedness and response training. PLoS Curr 2013; 5. (doi: 10.1371/currents.dis.1ea2b2e71237d5337fa53982a38b2aff)